
Zjeen Van den Broeck vertelt: van de "joengensschool" en de "maskesschool"

Wij spreken over de jaren 1920-1925. Toen zeiden wij "joengensschool" en "maskesschool".

De meisjesschool lag tussen het zeer modern woonhuis van architect Jozef Semal en de boerderij van Jan van Costers (Vereertbrugghen). Jozef Semal moet een bewonderaar, in alle geval een volgeling geweest zijn van Henri Vande Velde, de vertegenwoordiger in ons land van het Duitse "Bauhaus". Zijn eigen woning was en is nog steeds een typisch voorbeeld van de toenmalige moderne bouwstijl. Als schoolknaap die viermaal per dag dit gebouw passeerde, wisten wij nog niets af van bouwstijlen en zo. Van Jan van Costers wisten wij dat zijn zware Brabantse merries ieder jaar, met een trage processiestap, in de paardenprocessie gingen en dat hijzelf, de boer dus, zolang het mij gedinkt "Sint Paulus op weg naar Damascus" vertolkte. Als schoolknaap, ik zeg het nog eens, knoopten wij er nog geen frivole gedachten aan vast van "op weg naar de maskes" ! Ik weet ook nog dat ik lange tijd, zeer regelmatig, de met verse melk gevulde melkkanne in de grote keuken van "Costershof" ging ophalen en die naar meester Leong thuis bracht; met die melk is Margrietje, nu Juffrouw Margriet Buggenhout, grootgebracht. Die melkkanne-taak werd mij toegewezen omdat ik ook in de week regelmatig naar de Mis ging. Met dat laatste verdiende ik telkens een "bong" of goed punt. Men zou dat nu een flagrant klerikaal misbruik noemen.

Vlak rechtover de meisjesschool bevond zich het smokkelwinkelken van "Kaïtes". Daar kon ge van alles krijgen: van karamellen tot sisjipkes en wat er tussen lag aan noega, kalissenhaat, rek, moembollen, sjokolat, zuur-en-zoet ... De verpakking van een bepaald merk van karamellen was in kleur bedrukt –miniatur-klein- met allerlei soorten fruit en bessen. Die kleurdingskes vormden mijn allereerste verzameling – wel te verstaan na de "koppekes" of "tembers"

of postzegels. Ge weet toch vanwaar dat woord "koppeken" komt ? Ewel, vlak na de Eerste Wereldoorlog waren de postzegels bedrukt met de "kop" of hoofd (buste) van de soldaat-koning Albert: in alle kleuren, naar gelang de hoeveelheid centen. Ge kost die kopen bij Lowieken de "boy" of facteur of briefdrager. Hij verkocht er ook met een leeuw op en met die leeuw zou ik later nog 't een en 't ander te beleven hebben.

Te "Kaïtes" was het ook staminee, langs de andere kant van 't winkeltje gelegen. Maar ik heb er nooit of jamais ne mannemens weten binnengaan, laat staan, een pint drinken.

Met de "maskesschool" en met de "masseuren" hadden wij absoluut niets te maken. Alhoewel onze Tor, een oudere broer, er een onooglijk avontuur heeft mee beleefd ... maar dat is voor later.

De jongensschool lag, en ligt er nog, tussen Lindemans en Triestes. Door Lindemans verstaan wij het gebouwenkompleks van het pensioonaat Lindemans – allerlei 19^e eeuwse stijlen. Wij zagen ertegen op want hier woonden geleerde, deftige mensen die wij zelden op straat zagen. Voor 1920 hebben wij nog een hele sliert kostschoolstudenten op Nijverseel weten wandelen; dat was over de Broekveldweg, komend uit Trod en zo voorbij de Kruislievenheer . Dat moet de laatste lichtung geweest zijn want in 1920 werd de kostschool Lindemans opgeheven. Op de Broekveldweg zagen wij ook van in de Kalkestraat, waar wij woonden, dagelijks twee keren – op en neer – de twee masseuren, achter mekaar stappend, naar en van Nijverseelschool, daar tegen 't Luik aan, trekken. Aan het geleg van Lindemans fascineerden ons ook de speirenhag – de Spaanshoutenhag: donker groen, dicht toegegroeid maar met toch hier en daar gaten van onderaan en aftakeling. Of waren het gaten van de fruitrovers uit de jongensschool? Enerzijds waren wij uit op zoeterige snottebellen van de speurenhag en ander-

zijds ook en vooral op wat er zich achter die haag bevond en afspeelde. Afspeelde? Wij hebben er nooit een kat zien in wandelen. Wij (be)loerden echter met be- en verwondering naar het zomerhuis, midden in de tuin, opgetrokken met stronken takken en overdekt met een reusachtige stooien "hoed". In 1929 hebben wij nog meegeemaakt dat missiemasseurkens een gedeelte van het Lindemans-gebouw betrokken; en wij herinneren ons ook nog dat dit klooster van de "Dochters van O.L.Vrouw van het H. Hart" in 1930 totaal uitbrandde.

Tussen Lindemans en de jongensschool stonden nog twee huizen, gescheiden door het mosselschelpen- en kakkedobaantje dat naar de achterkant van Schuttershof liep tussen de kloostertuin en de meisjesschool naar de Kalkestraat. Die twee huizen waren de schoenwinkel van Deblerique (?) en de

staminee van de joviale Marie van Stienes – hare man was Fons de coiffeur.

Langs de andere kant van de jongensschool lagen 1. de gemeentelijke weeg waar vrachten officieel werden gewogen 2. de losbaan naar 't Schuttershof, het baantje naar de Kloosterstraat en op de hoek de beenhouwerij van Triestes. Triest was een gezonde brok van ne vent met een dooraderd rood gezicht, klapzartig en humorist. Zijn waar was van eerste kwaliteit maar ik heb er nooit een varken weten dooddoen.

Wat mij het levendigst is bijgebleven was dat klein, laag huizeke, zonder achteruit, vlak tegenover de jongensschool: dat van de gareelmaker Pee van Kolettekes en zijn vrouw Triene.

Zjeen VAN DEN BROECK (+)
